

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Miljøministeriet

Ministeriet for Grøn Trepert

Årsrapport 2024 Ydelsesaftale Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd

Årsrapportering for
ydelsesaftale Fødeva-
rekvalitet og forbruger-
adfærd til rammeaftale
indgået mellem Miljømi-
nisteriet, Ministeriet for
Fødevarer, landbrug og
fiskeri, Ministeriet for
Grøn Trepert, og Aar-
hus Universitet om
forskningsbaseret myn-
dighedsbetjening

Januar 2025

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Økonomisk rapportering	3
2.1	Opsummering	4
2.2	Definitioner	5
2.3	Tabel 1: Indtægter 2024 (mio. kr.)	6
2.4	Tabel 2: Omkostninger 2024 (mio. kr.)	8
2.5	Tabel 3: Resultat 2024	8
2.6	Tabel 4: Anvendelsen af MIM/FVM/MGTP's Rammebevilling 2024 (del 1)	9
2.7	Tabel 5: Anvendelsen af MIM/FVM/MGTP's Rammebevilling 2024 (del 2)	10
2.8	Råvarer- og fødevarekvalitet	10
2.9	Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer	11
2.10	Mad og måltidsvaner	11
3.	Faglig rapportering	12
3.1	Tabel 6. Planlagte og nye opgaver fordelt på indsatsområder	12
3.2	Råvarer- og fødevarekvalitet	12
3.3	Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer	13
3.4	Mad og måltidsvaner	14
3.5	Status på udmøntning af de strategiske sigtelinjer	14
4.	Øvrige aktiviteter	19
4.1	Synergi, internationale samarbejde og inddragelse af eksterne parter	19
4.1.1	Synergi ml. indsatsområder og tværfaglighed	19
4.1.2	Internationale samarbejder	19
4.1.3	Inddragelse og samarbejde med eksterne parter	20
4.2	Impact og rekruttering	21
5.	Kvalitetssikring	25
5.1	Beskrivelse af procedurer for kvalitetssikring samt evt. nye tiltag	25
5.2	Kvalitet af bestillinger og leverancer	26

Bilag 1: Opgavestatus 2024

Bilag 2: Projektliste 2024

1. Indledning

Denne rapport udgør Aarhus Universitets årsrapportering 2024 for området Fødevarekvalitet og Forbrugeradfærd indgået mellem Miljøministeriet (MIM), Fødevareministeriet (FVM) samt Ministeriet for Grøn Trepert (MGTP) og Aarhus Universitet om forskningsbaseret myndighedsbetjening. Formålet med årsrapporten er at give et overblik over den forskningsbaserede myndighedsbetjening, som Aarhus Universitet har leveret til MIM, FVM og MGPT inden for ydelsesaftalen Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd i 2024.

Ydelserne i relation til Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd er målrettet følgende faglige indsatsområder:

1. Råvarer og fødevarekvalitet
2. Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer
3. Mad og måltidsvaner

DCA udgiver tillige "Perspektiv", som indeholder en uddybning af elementer fra årsrapporteringen. Perspektiv er en samling af artikler udgivet i løbet af 2024, og publikationen udgives for at oplyse omverdenen om det arbejde, der ligger til grund for myndighedsbetjeningen. Publikationen giver eksempler på forskning inden for planteproduktion, husdyrbrug og fødevareområdet samt den tilhørende forskning inden for ingeniørvidenskab og genetik. Artiklerne beskriver nye resultater, samarbejdet med virksomheder og organisationer, og hvordan indsatsen bidrager til at styrke grundlaget for, at der kan træffes vigtige samfundsmæssige beslutninger, der hviler på forskningsbaseret rådgivning. Som noget nyt er der i Perspektiv 2024 inkluderet et format, der er blevet en del af kommunikationsporteføljen i 2024, nemlig explainer-formatet, som har til formål at levere forståelige forklaringer på videnskabelige og komplekse emner, der fylder i mediebladet.

2. Økonomisk rapportering

Årsrapporteringen for 2024 er udarbejdet ud fra den seneste ydelsesaftale og indsatsområder efter institutternes mærkning af projekter, og den følger de etablerede registrerings- og regnskabsprincipper udarbejdet efter aftale med FVM.

Der rapporteres ved denne årsstatus regnskab for 2024. Regnskabet er fremkommet på baggrund af regnskabstal for 2024 for AU. Faglige aktiviteter af relevans for ydelsesaftalen er sagsmærket med indsatsområde, så regnskabet viser indtægter og omkostninger for hvert indsatsområde og samlet for hele ydelsesaftalen. Indtægter er opdelt efter finansieringskilde, og omkostninger vises opdelt på direkte og indirekte omkostninger på baggrund af registreringer i AU's regnskabssystem jf. afsnit 2.2.

Tabel 1-5 opsummerer herunder en række økonomiske indikatorer for indsatsområderne i ydelsesaftalen Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd.

Der vedlægges desuden "Indtægter og omkostninger i AU's regnskabsaflæggelse til ministerierne" som baggrundsnotat for det samlede AU-Tech samt en liste over taggedede forskningsprojekter under denne aftale.

2.1 Opsummering

Ydelsesaftalen Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd dækker et relativt bredt fagområde set i forhold til den samlede ramme, og den involverer ekspertise fra både DCA-institutter, herunder særligt Institut for Fødevarevidenskab (FOOD) og Institut for Agroøkologi (AGRO), DCE-institutter, herunder særligt Institut for Ecoscience (ECOS), samt fra Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) under ARTS og MAPP Centret under Institut for Virksomhedsledelse, alle på AU. Indsatsområderne spænder fra fødevareforskning (råvarekvalitet i bred forstand inkl. sundheds- og risikovurderinger af animalske, vegetabiliske og marine fødevarer samt grønne anprisninger) til forbrugerens opfattelser og adfærd ift. sund og klimavenlig kost og viden om ændring af kostvaner herunder i institutioner.

Bevillingen fra MIM/FVM udgør i 2024 20,3 mio. kr., hvilket er 0,1 mio. kr. mere end bevillingen for 2023. Der har i 2024 ikke været nogen særbevilling, mens der har været et **tilkøb af opgaver** på 0,4 mio. kr. fra FVM. **Øvrige bevillinger fra MIM/FVM** – som er konkurrenceudsatte midler – udgør i alt ca. 4,5 mio. kr., hvilket er en stigning på 0,3 mio. kr. i forhold til 2023. Af de 4,5 mio. kr. er de 4,3 mio. kr. er indenfor Råvare- og Fødevarekvalitet, mens de 0,2 mio. kr. er indenfor Mad- og måltidsvaners betydning for sundheden. Finansiering via Øvrige bevillinger indenfor sidstnævnte område er nyt. **Andre indtægter** til området, fra konkurrenceudsatte nationale og europæiske midler, udgør 60,4 mio. kr., hvilket er en stigning på ca. 12 % i forhold til 2023 og en stigning på ca. 33 % i forhold til 2022. **De samlede indtægter** udgør 85,6 mio. kr., hvilket er 6,3 mio. kr. mere end i 2023 og 18,8 mio. kr. mere end i 2022. **Gearingsfaktoren** for 2024 (310%) er fladet lidt ud i forhold til overgangen mellem 2022 (205%) og 2023 (290%), men de nationale og europæiske konkurrenceudsatte midler har stadigvæk afgørende betydning for forskningsgrundlaget indenfor fødevareaftalen. Bl.a. indenfor Mad- og måltidsvaners betydning for sundheden er gearingsfaktoren steget fra 54% i 2023 til 94% i 2024.

I 2024 udgjorde de **samlede omkostninger** for aftalen 104,3 mio. kr., hvilket er en stigning på 8,7 mio. kr. i forhold til 2023. Stigningen skyldes en stigning i de direkte omkostninger på 6 mio. kr. og en stigning i de indirekte omkostninger på 2,7 mio. kr. **Resultatet** for 2024 blev -18,7 mio. kr. Underskuddet er dermed steget med 2,47 mio. kr. i forhold til 2023 (-16,27 mio. kr.) AU har dermed medfinansieret forskning, som understøtter rådgivningen indenfor fødevareaftalen, med 18,7 mio. kr. i 2024, hvilket afspejler det høje aktivitetsniveau på hjemtag af eksterne midler.

De indirekte omkostninger udgør 38 mio. kr. af de samlede omkostninger, hvilket svarer til en stigning på 2,7 mio. kr. i forhold til 2023. De indirekte omkostninger udgør ca. 36% af de samlede omkostninger, hvilket er 1% lavere end i 2023. **Andelen af rammebevillingen anvendt til rådgivning** udgør 6,3 mio. kr. svarende til 31%. I 2023 udgjorde rådgivning ca. 35% af den samlede rammebevilling og der er dermed sket et fald på fire procentpoint. Der har været et fald i antal bestillinger set i forhold til 2023 (2023: bestilt på 8 ud af 9 opgaver, 2024: bestilt på 6 ud af 9 opgaver). Andelen af rammebevillingen, som anvendes til direkte omkostninger i forbindelse med rådgivning, er dog steget med 0,1 mio. kr., hvilket afspejler at ressourcebehovet til besvarelse af de bestilte opgaver i 2024 samlet set har været større. Faldet i det samlede beløb af bevillingen anvendt til rådgivning, skyldes at de indirekte omkostninger til rådgivning er faldet fra 3,6 mio. kr. til 2,7 mio. kr.

2.2 Definitioner

Indtægter (tabel 1)

- MIM/FVM/MGTP-rammebevilling (ekskl. særbevilling): Rammebevilling som afsat på Finansloven fordelt på indsatsområder inden for ydelsesaftaler.
- MIM/FVM/MGTP -særbevilling: Bevillinger ud over rammebevillingen i medfør af politiske aftaler, som er på Finansloven eller aktstykke.
- MIM/FVM/MGTP -tilkøb: Midler tildelt universitetet fra MIM/FVM/MGTP uden konkurrenceudsættelse
- MIM/FVM/MGTP -konkurrence: Midler tildelt universitetet efter konkurrenceudsættelse. For eksempel GUDP, MUDP, DANCEA, udbud og andre konkurrenceudsættelser.
- Andre indtægter (ekskl. universitetets midler): Midler fra andre finansieringskilder, herunder EU, Innovationsfonden mv., som er relevante for ydelsesaftalen. Der medregnes ikke midler fra universitetet selv.

Omkostninger (tabel 2)

- Direkte omkostninger: [Universitetet udfylder her, hvad direkte omkostninger omfatter]
De direkte omkostninger er fordelt på indsatsområder efter hvordan projekterne er mærket på institutterne. Projekter, som ikke er mærket, er fordelt på indsatsområder proportionalt med fordelingen af omkostningerne på de mærkede projekter. Opgørelsen af direkte omkostninger under "Heraf MIM/FVM bevilling" er baseret på institutternes mærkning af projekter relateret til myndighedsrådgivning.
- Indirekte omkostninger (Se også "Indtægter og omkostninger i AU's regnskabsaflæggelse til ministerierne" vedlagt rapporten):

De indirekte omkostninger er opgjort efter principper, hvor alle omkostninger, som ikke er direkte henførbare til specifikke projektaktiviteter, registreres som indirekte omkostninger. Dette drejer sig om "Husleje" (som indeholder bygningsdrift og husleje iflg. den statslige huslejeordning), udgifter til ledelse og administration, nettoudgifter til faciliteter i mark, stald og laboratorier (dvs. den del af udgifter til faciliteter, som ikke dækkes af bidrag fra eksternt finansierede projekter, fratrasket indtægter fra salg af produkter). "Øvrige" indeholder afskrivninger og finansielle poster. Indirekte omkostninger dækkes delvist af OH og inddækning fra eksternt finansierede projekter og delvist af aftalens midler hhv. AU's egen finansiering. De interne omkostninger, som betales med aftalens midler, er fordelt med nøgletallene 40% til rådgivning og 60% til forskning og derefter forholds-mæssigt på indsatsområder baseret på den tentative fordeling fra ydelsesaftalen, som også er angivet i Tabel 1.

Anvendelse af MIM/FVM/MGPT's rammebevilling (tabel 4):

- Rådgivning (inkl. overvågning og beredskab): Den rådgivning, der er aftalt på arbejdsprogrammet.
- Forskning: Den resterende del af bevillingen, der udgør forskning.

2.3 Tabel 1: Indtægter 2024 (mio. kr.)

Indtægter (års. Pri- ser i mio. kr.)	Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
MIM/FVM/MGTP Rammebevilling (ekskl. særbevilling)	I alt	20,1	20,2	20,2	20,3
	Råvare- og fødevarekvalitet	13,8	13,9	13,9	14,0
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	4,2	4,2	4,2	4,2
	Mad- og måltidsvaner	2,1	2,1	2,1	2,1
MIM/FVM/MGTP - særbevilling	I alt	0,0	0,0	0,0	0,0
	Råvare- og fødevarekvalitet	0,0	0,0	0,0	0,0
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mad- og måltidsvaner	0,0	0,0	0,0	0,0
MIM-tilkøb	I alt	0,0	0,0	0,0	0,0
	Råvare- og fødevarekvalitet	0,0	0,0	0,0	0,0
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mad- og måltidsvaner	0,0	0,0	0,0	0,0
FVM-tilkøb	I alt	0,0	0,4	1,2	0,4
	Råvare- og fødevarekvalitet	0,0	0,4	1,2	0,4
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mad- og måltidsvaner	0,0	0,0	0,0	0,0
MGTP-tilkøb	I alt	0	0	0	0
	Råvare- og fødevarekvalitet	-	-	-	-
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	-	-	-	-
	Mad- og måltidsvaner	-	-	-	-
MIM/FVM-bevilling = MIM/FVM/MGTP Rammebevilling + Særbevilling	I alt	20,1	20,6	21,4	20,7
	Råvare- og fødevarekvalitet	13,8	14,3	15,1	14,4
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	4,2	4,2	4,2	4,2
	Mad- og måltidsvaner	2,1	2,1	2,1	2,1
MIM/FVM/MGTP - konkurrence	I alt	5,5	5,6	4,2	4,5
	Råvare- og fødevarekvalitet	5,5	5,6	4,2	4,3
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	0,0	0,0	0,0	0,0
	Mad- og måltidsvaner	0,0	0,0	0,0	0,2
Andre indtægter (ekskl. Universite- tets midler)	I alt	29,0	40,6	53,8	60,4
	Råvare- og fødevarekvalitet	21,6	33,8	45,4	50,1
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	3,7	2,5	2,3	4,0
	Mad- og måltidsvaner	3,7	4,3	6,1	6,3
Indtægter i alt = MIM/FVM-bevilling i alt + MIM/FVM/MGTP -konkurrence + an- dre indtægter	I alt	54,6	66,8	79,3	85,6
	Råvare- og fødevarekvalitet	40,9	53,7	64,6	68,8
	Forbrugeradfærd og -præfe- rencer for fødevarer	7,9	6,7	6,5	8,2
	Mad- og måltidsvaner	5,8	6,4	8,2	8,7

Gearingsfaktor =	I alt	172%	229%	287%	320%
(andre indtægter +	Råvare- og fødevarekvalitet	196%	283%	357%	389%
MIM/FVM/MGTP -	Forbrugeradfærd og -præfe-	88%	60%	54%	94%
konkurrence) /	rencer for fødevarer				
MIM/FVM/MGTP -	Mad- og måltidsvaner	176%	205%	290%	310%
rammebevilling					

Tabel 1: Overblik over de samlede indtægter, finansieringskilder samt gearingsfaktor i forbindelse med forskning og rådgivning indenfor aftalen Fødevarekvalitet og Forbrugeradfærd for årene 2021-2024.

Fordelingen af rammebevillingen på de tre indsatsområder er stort set som i 2023. Tilkøb af opgaver fra FVM er faldet med 0,8 mio. kr. fra 2023 til 2024. Der er som noget nyt i 2024 søgt 0,2 mio. kr. hjem i konkurrenceudsatte midler fra MIM/FVM til indsatsområdet Mad- og måltidsvaners betydning for sundheden.

Der er sket en stigning i hjemtag af nationale og internationale, eksterne bevillinger på 6,6 mio. kr. fordelt på primært to indsatsområder: Råvare- og fødevarekvalitet (steget fra 45,4 mio. kr. til 50,1 mio. kr.) samt Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer (steget fra 2,3 mio. kr. til 4,0 mio. kr.). FOOD har dermed fortsat indsatsen med hjemtag af eksterne midler med henblik på at understøtte den forskningsindsats, som udgør grundlaget for at levere rådgivning i regi af fødevareaftalen. Rammebevillingen er dermed gearret med 320% for 2024, hvilket, som beskrevet ovenfor, dækker over en stigning i hjemtag for to af indsatsområderne. Ved de eksterne bevillinger, som ikke dækker indirekte omkostninger, dækkes disse af rammebevillingen samt AU's medfinansiering.

AU har modtaget en bevilling fra Forskningsreserven 2024 på 45,5 millioner DKK fra den pulje, som var afsat til "Opbygning af strategiske forskningsmiljøer", herunder "styrke kapaciteten inden for klima, landbrug, natur og miljø, særligt i forbindelse med den forskningsbaserede myndighedsbetjening og strategiske samarbejder med fonde". Som følge af den måde, midlerne er udmøntet på i 2024, er de ikke inddraget i tabellerne i denne årsrapport, men beskrives kort her: AU har afsat 8,2 mio. DKK til dækning af ekstraudgifter til infrastruktur på den nyetablerede forsøgsstation AU Auning som omtalt i Årsrapport 2023. Desuden er der i 2024 afsat 6,45 mio. DKK til dækning af ekstraudgifter til infrastruktur i form af bygningsomkostninger i de myndighedsbetjenende institutter. På FVM's område var der i 2024, udover det årlige omprioriteringsbidrag på 2 %, en ekstra 1,3 % besparelse på FVM's rammebevilling i 2024 som følge af en generel besparelse i staten. Af de tilbageværende forskningsreservemidler, 30,85 mio. DKK, har Tech derfor afsat i alt 13,97 mio. DKK til at kontrakt-supplering i 2024. De resterende 16,88 mio. kr. er anvendt inden for følgende kategorier i den forskningsbaserede myndighedsbetjening: Generationsskifte for senior-VIP, Infrastruktur, Kapacitetsopbygning og Medfinansiering af eksterne bevillinger. AU ser positivt på midlerne, der kan løse nogle af de problemer for forskningen, som de fortsatte nedskæringer på rammebevillingen medfører. Imidlertid vil de fortsatte nedskæringer i løbet af få år udhule den ekstra finansiering fra forskningsreserven, selv med en flerårig finansiering herfra.

2.4 Tabel 2: Omkostninger 2024 (mio. kr.)

Omkostninger (års. priser i mio. kr.)	Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Direkte omk. I alt	I alt	45,9	57,0	60,3	66,3
	Råvare- og fødevarekvalitet	34,4	46,8	49,7	52,4
	Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer	6,3	5,6	5,0	7,3
	Mad- og måltidsvaner	5,2	4,6	5,5	6,5
Heraf	I alt	12,7	13,0	11,1	11,9
MIM/FVM/MGTP -bevilling	Råvare- og fødevarekvalitet	6,8	8,7	7,1	7,8
	Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer	3,6	3,3	3,1	3,2
	Mad- og måltidsvaner	2,3	1,0	0,9	0,9
Indirekte omk. I alt	I alt	31,6	33,8	35,3	38,0
Heraf					
Bygningsomkostninger, faciliteter etc.	-	18,6	20,1	18,1	19,2
Administration, ledelse etc.	-	13,0	13,7	17,2	18,8
Omkostninger I alt = direkte omk. + indirekte omk.	I alt	77,5	90,8	95,6	104,3
	Råvare- og fødevarekvalitet				
	Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer				
	Mad- og måltidsvaner				
Samlet overhead sats = indirekte omk. I alt / direkte omk. I alt.	I alt	69%	59%	59%	57%

Tabel 2: Overblik over de samlede omkostninger, direkte omkostninger, indirekte omkostninger samt overhead sats for gennemført forskning og rådgivning indenfor aftalen Fødevarekvalitet og Forbrugeradfærd for årene 2021-2024.

Der er sket en stigning i de direkte omkostninger fra 2023 til 2024 på 6 mio. kr. Stigningen skyldes et øget hjemtag af eksterne midler. MIM/FVM/MGTP-bevillingen udgjorde 11,9 mio. kr. af de direkte omkostninger til henholdsvis rådgivning og medfinansiering af forskning, hvilket er 0,8 mio.kr. mere end i 2023 (11,1 mio. kr.). De indirekte omkostninger er faldet i forhold til de samlede omkostninger med to procentpoint fra 38% i 2023 til 36% i 2024. Det dækker over, at de indirekte omkostninger er steget nominelt med 2,7 mio. kr. fordelt på 1,1 mio. kr. til infrastruktur (bygninger, forskningsfaciliteter etc.) og 1,6 mio. kr. til administration etc., men fordelt på en større, samlet aktivitet som følge af øget forskningsaktivitet. Overheadsatsen er faldet fra 59% i 2023 til 57% i 2024.

2.5 Tabel 3: Resultat 2024

Resultat	Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Resultat i alt (årets priser) *	I alt				
= Indtægter i alt – omkostninger i alt		-22,90	-24,00	-16,27	-18,7

Tabel 3: Resultat for årene 2021-2024 samlet set for de tre indsatsområder.

*Note: Et negativt resultat angiver universitetets øvrige finansiering af området.

Det samlede resultat for 2024 er -18,7 mio. kr. AU har dermed medfinansieret forskning og rådgivning på ydelsesaftalen for Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd for 18,7 mio. kr. i 2024, hvilket er en stigning på 2,43 mio. kr. i forhold til 2023, men lavere end 2021 og 2022.

2.6 Tabel 4: Anvendelsen af MIM/FVM/MGTP's Rammebevilling 2024 (del 1)

	Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Rådgivning i alt	I alt	7,7	7,8	7,1	6,3
	Råvare- og fødevarekvalitet	2,9	3,3	3,1	2,0
	Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer	2,9	3,7	3,7	3,3
	Mad- og måltidsvaner	1,9	0,8	0,4	0,9
Forskning i alt	I alt	12,4	12,4	13,1	14,0
	Råvare- og fødevarekvalitet	9	10,3	10,2	11,5
	Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer	2,2	1,2	1,4	1,8
	Mad- og måltidsvaner	1,2	0,9	1,5	0,8
Anvendelse i alt = Rådgivning i alt + forskning i alt	I alt	20,1	20,2	20,2	20,3
	Råvare- og fødevarekvalitet	11,9	13,6	13,3	13,5
	Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer	5,1	4,9	5,0	5,1
	Mad- og måltidsvaner	3,1	1,7	1,8	1,7
Forskningsandel i procent = forskning/anven- delse i alt	I alt	62%	61%	65%	69%
	Råvare- og fødevarekvalitet	76%	76%	77%	85%
	Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer	43%	24%	27%	34%
	Mad- og måltidsvaner	39%	53%	80%	45%

Tabel 4: Beskrivelse af anvendelsen af MIM/FVM's rammebevilling for 2024 fordelt på henholdsvis rådgivning og forskning indenfor de tre indsatsområder.

Det samlede beløb anvendt på rådgivning er i 2024 faldet til 6,3 mio. kr. mod 7,1 mio. kr. i 2023, hvilket svarer til et fald på 12%. For Råvare- og fødevarekvalitet er beløbet brugt på rådgivning faldet fra 3,1 mio. kr. i 2023 til 2,0 mio. kr. i 2024. For Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer er beløbet brugt på rådgivning faldet med 0,4 mio. kr. til 3,3 mio. kr., mens andelen af bevillingen, som er brugt på rådgivning indenfor Mad- og måltidsvaners betydning for sundheden, er steget med 0,5 mio. kr. til 0,9 mio. kr. i 2024 mod 0,4 mio. kr. i 2023. Der har dermed været øget efterspørgsel på rådgivning indenfor sidstnævnte indsatsområde.

Forskningsandelen er steget med 0,9 mio. kr. til 14 mio. kr. i 2024, hvilket svarer til en stigning på 6,5%. Forskningsandelen i forhold til den samlede bevilling udgør 69%, hvilket er en stigning på 4 procentpoint set i forhold til 2023. Det er Råvare og Fødevarekvalitet samt Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer, som står for den øgede forskningsandel set i forhold til den samlede bevilling. Som beskrevet i "2.1 Opsummering" har der været et fald i antallet af bestilte rådgivningsopgaver i 2024, mens andelen af direkte omkostninger til rådgivning er steget med 0,1 mio. kr. og andelen af rammebevillingen, som bruges til at dække indirekte omkostninger på rådgivningsandelen er faldet. Samtidig har der været et øget hjemtag af eksterne midler på 6,6 mio. kr. fra 2023 til 2024 og dermed forskydes forskningsandelen i forhold til rådgivningsandelen.

2.7 Tabel 5. Anvendelsen af MIM/FVM/MGTP's Rammebevilling 2024 (del 2)

	2021	2022	2023	2024
Rådgivning i alt	7,9	7,8	7,1	6,3
Heraf direkte omk.	4,7	4,6	3,5	3,6
Heraf indirekte omk.	3,2	3,2	3,6	2,7
Forskning i alt	12,1	12,5	13,1	14,0
Heraf direkte omk.	7,9	7,7	7,7	9,9
Heraf indirekte omk.	4,2	4,8	5,4	4,1
Anvendelse i alt	20,0	20,3	20,2	20,3
Heraf direkte omk.	12,6	12,3	11,2	13,5
Heraf indirekte omk.	7,4	8,0	9,0	6,8
Bygningsomkostninger, faciliteter etc.		4,8	4,6	3,4
Administration, faciliteter etc.		3,2	4,4	3,4
Overhead sats for MIM/FVM/MGTP -bevilling				
= indirekte omk. / direkte omk.				

Tabel 5: Beskrivelse af anvendelsen af MIM/FVM's bevilling fordelt på direkte og indirekte omkostninger indenfor hver af de to kategorier Rådgivning og Forskning. * Her opsplittes de indirekte omkostninger i de aftalte kategorier (en delmængde af den opsplittning, som for nogle af universiteternes vedkommende fremgår af tabel 2).

I 2024 blev 6,3 mio. kr. af aftalens midler anvendt til rådgivning, hvilket er et fald på 0,8 mio. kr. set i forhold til 2023. Rådgivningsandelen udgør dermed 31% af den samlede bevilling, hvilket er et fald på 4 procentpoint fra året før. Dog er de direkte omkostninger til rådgivning steget med 0,1 mio. kr. til 3,6 mio. kr., hvilket afspejler, at ressourcebehovet til besvarelse af opgaverne har været større set i forhold til 2023.

Den resterende del af bevillingen, svarende til 14 mio. kr., er anvendt til medfinansiering af de forskningsaktiviteter, som skal understøtte myndighedsrådgivningen. De direkte omkostninger til forskning er steget, mens de indirekte omkostninger er faldet. Det betyder, at AU har udnyttet en større del af rammebevillingen til understøttende forskningsaktiviteter, uden at omkostningerne til infrastruktur etc. er steget.

2.8 Råvarer- og fødevarekvalitet

Rådgivningen indenfor dette indsatsområde er faldet med 1,1 mio. kr. til 2 mio. kr. i 2024 mod 3,1 mio. kr. i 2023. Der har dermed været mindre efterspørgsel indenfor dette indsatsområde set i forhold til det foregående år. I 2023 blev der bestilt 4 ud af 5 opgaver indenfor dette indsatsområde mod 1 ud af 4 opgaver i 2024. Andelen indenfor dette indsatsområde udgør ca. 32% af bevillingsandelen anvendt til rådgivning.

Forskningsandelen indenfor området er steget med 1,3 mio. kr. til samlet set 11,5 mio. kr. Området udgør dermed 82% af aftalens midler til medfinansiering af forskningsaktiviteter (78% i 2023).

2.9 Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer

Der har været bestillinger på alle opgaver indenfor dette indsatsområde i 2024 (4 ud af 4). Der har dog været et fald i andelen af rammebevillingen, som anvendes til rådgivning på 0,4 mio. kr., så der er leveret rådgivning for 3,3 mio. kr. i 2024. Indsatsområdet har den højeste rådgivningsandel indenfor aftalen svarende til 52% af det samlede beløb til rådgivning. Dette er en stigning på 4% procentpoint i forhold til 2023.

Medfinansiering af forskningsaktiviteter steg fra 1,4 mio. kr. i 2023 til 1,8 mio. kr. i 2024 svarende til en stigning på 22%. Området udgør ca. 13% af aftalens midler til medfinansiering af forskningsaktiviteter (11% i 2023). Andelen til medfinansiering af forskning hænger, som i de foregående år, sammen med at efterspørgsel af rådgivning indenfor dette område ofte kræver ny forskning/empiri som et nødvendigt element i at kunne levere rådgivningen.

2.10 Mad og måltidsvaner

Indsatsområdet udgør den mindste andel af anvendelsen af bevillingen, svarende til 14% af det samlede beløb anvendt til rådgivning og ca. 6% til medfinansiering af forskningsaktiviteter. Der er dog sket en stigning i efterspørgslen af rådgivning indenfor dette område svarende til 0,5 mio. kr. mere i forhold til 2023, hvilket er en relativt markant stigning (55%). Der er bestilt 1 ud af 1 opgave på dette indsatsområde, hvilket betyder, at dette har været en relativt stor opgave.

Der er sket et fald i anvendelsen af bevillingen til medfinansiering af forskningsaktiviteter fra 1,5 mio. kr. i 2023 til 0,8 mio. kr. i 2024.

3. Faglig rapportering

Den faglige rapportering opsummerer den forskningsbaserede myndighedsbetjening, der er gennemført af Institut for Fødevarer (FOOD), MAPP Centret (MAPP) ved Institut for Virksomhedsledelse, Institut for Ecoscience (ECOS) (tidligere Bioscience (BIOS), Institut for Agroøkologi (AGRO) og Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) i 2024 i henhold til ydelsesaftalen Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd.

Ved en gennemgang af arbejdsprogrammerne er der foretaget en vurdering af de planlagte opgaver ud fra om:

- 1. Opgaven er gennemført
- 2. Opgaven er delvist gennemført
- 3. Opgaven er ikke gennemført
- 4. Ny opgave uden for arbejdsprogrammet (men inden for aftalen)

Nedenstående tabel 6 giver et overblik over antal opgaver i indsatsområderne for hver kategori. Arbejdsprogrammet vedlægges som bilag med ovenstående farveangivelse på opgaveniveau.

3.1 Tabel 6. Planlagte og nye opgaver fordelt på indsatsområder

Indsatsområde	Gennemført (kategori 1)	Delvist gennemført (kategori 2)	Ikke gennemført (kategori 3)	Heraf ikke bestilt (kategori 3)	Ny opgave (kategori 4)	I alt
Råvarer- og fødevarekvalitet	1	0	0	3	0	4
Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer	2	2	0	0	0	4
Mad og måltidsvaner	1	0	0	0	0	1
I alt	4	2	0	3	0	9

I Bilag 1 er status angivet for alle 2024-opgaver, der er optalt i Tabel 6.

De fleste 2024 opgaver under Ydelsesaftalen Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd, er udgivet som DCA-rapporter eller vil blive det (se Bilag 1). Rapporterne kan findes her: [DCA rapporter](#)

I nedenstående afsnit opsummeres gennemgangen af arbejdsprogrammet i relation til indsatsområderne, herunder opgaver, som har været forsinket og/eller ikke er gennemført.

3.2 Råvarer- og fødevarekvalitet

Der er i år fire opgaver på arbejdsprogrammet under indsatsområde 1 Råvarer- og fødevarekvalitet, henholdsvis *Sanitary survey*, *Toksiske alger*, *Løbende rådgivning i forbindelse med klimakommunikation om fødevarer* og *Analyse af mulige negative miljøkonsekvenser ved øget fokus på klima*.

Opgaven Sanitary survey er en årligt tilbagevendende opgave, og i 2024 er der leveret to rapporter, om hhv. Kalø Vig og Jyllands østkyst (nordlig del), rapport nr. 22, og om Hesselbugt og Isefjorden, rapport nr. 23. Der er desuden indgået aftale med FVST om at levere tre rapporter i 2025, som er rapport nr. 24 omkring Samsø Bælt, og rapport nr. 25 omkring Jyllands vestkyst (sydlig del) samt rapport nr. 26 omkring Jyllands vestkyst (Vadehavet).

Opgaven *Toksiske alger* er en ad hoc-opgave, som omfatter de tidligere opgaver *vurdering af nye algearter*, *Vurdering af nye algeovervågningsprøveudtagningssteder*, *Deltagelse i arbejdsgruppe i EU-regi*, samt *Rådgivning og risikovurderinger af toksiske alger*. Der har ikke været nogen aktivitet under opgaven i 2024, da der ikke har været bestillinger.

Der har ikke været noget aktivitet på opgaven *Løbende rådgivning i forbindelse med klimakommunikation af fødevarer* og *Analyse af mulige negative miljøkonsekvenser ved øget fokus på klima*, i 2024, da der ikke har været bestillinger. Der er dog en igangværende dialog med FVST vedr. rådgivningsbehov under begge opgaver. Sidstnævnte blev dog ikke bestilt i efteråret 2024, som forventet.

Allonger til indsatsområde 1

Der er indgået en allonge mellem AU og FVST, der hører under indsatsområde 1. Opgaven er en flerårig forskningsopgave, der omhandler det videre arbejde med udvikling af det Danske klimamærke. Opgaven er opdelt i fem arbejdsplaner, hvor AU leder og varetager arbejdsplanerne 1-4, mens arbejdsplan 5 varetages af DTU.

Under arbejdsplan 1 og 2 er der leveret tre rapporter, hhv. en metodeforskrift til det Danske klimamærke, hvor der er blevet indsamlet og analyseret information, med udgangspunkt i PEF og den franske Agribalyse model, en sammenligningsrapport, hvor Agribalyse-modellen sammenholdes med PEF samt en rapport som beskriver begrænsninger ved metoden, som er reviderede på baggrund af den offentlige høring i 2024. Endvidere er der leveret et notat med erfaringer med klima- og miljømærkning i andre EU-lande, i 2024.

Det er politisk besluttet, at Danmark skal have et statskontrolleret klimamærke af fødevarer. Formålet med klimamærket er at hjælpe de danske forbrugere med at træffe mere klimabevidste valg, når de handler. Det er en del af arbejdet med udviklingen af det statskontrollerede klimamærke, at AU AGRO har bidraget med at udvikle en metodeforskrift, der skal ligge til grund for den klimadatabase, som klimamærket skal baseres på.

3.3 Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer

Under indsatsområde 2 Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer, var der i 2024 fire opgaver, nemlig *Helhedssyn på light-drikke*, *Kvalitetsindeks 2024 - Er hybridprodukter vejen til en mere sund og mindre klimabelastende kost?*, *Indsigt i forbrugeradfærd i forhold til madspild* samt *vurdering af effekt af specifikke redskaber til madspildsreduktion i hjemmet* og *Dato-mærkning - værktøjer til at forbedre forbrugernes adfærd*.

Opgaven *Helhedssyn på light-drikke (sodavand, saft og energidrikke)* blev igangsat tilbage i 2022, og er et samarbejde mellem AU FOOD og DTU. AU-FOODs del af opgaven omfattede en spørgeskemaundersøgelse om bevæggrunde for at drikke light-drikke, sukkersødede drikke, eller ingen af dem, med de samme forbrugere, som har indgået i DTU's kostundersøgelser. Desuden er der lavet uddybende fokusgruppeinterviews. Opgaven blev forsinket bl.a. pga. levering af data fra DTU's kostundersøgelse til AU senere end aftalt, men færdiggjort og leveret som et samlet notat i november 2024.

Opgaven *Kvalitetsindeks* er en årligt tilbagevendende opgave. Kvalitetsindeks 2024 er den ellevte udgivelse i rækken af rapporter baseret på danske fødevareforbrugeres kvalitetsopfattelser, betalingsvillighed, madlavningskompetencer og fødevaretilfredshed. Under årets tema 'Er hybridprodukter vejen til en mere sund og mindre klimabelastende kost?' er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt 1000 forbrugere. Opgaven bruges bl.a. i forbindelse med introduktionen af et muligt statsligt anerkendt klimamærke. Opgaven blev leveret primo 2025.

Opgaven *Indsigt i forbrugeradfærd i forbindelse med madspild* består af en interventionsundersøgelse kombineret med en spørgeskemaundersøgelse og interviews med familier med mindst et hjemmeboende barn. Da det har vist sig vanskeligt at rekruttere til disse interviews, er projektet forsinket. Indsamling af data fandt sted i 2024, men afrapporteringen af resultaterne er udskudt til 2025.

Opgaven *Datomærkning – værktøjer til at forbedre forbrugernes adfærd* består af et litteraturstudie med henblik på at identificere værktøjer, som kan forbedre forbrugernes forståelse og adfærd i forhold til de to typer af datomærkning. Påmindelser i form af SMS-beskeder med viden om datomærker blev testet i en mindre intervention i den sidste del af 2024. Resultaterne heraf er præsenteret for FVST på et møde. Opgaven er leveret i starten af 2025.

3.4 Mad og måltidsvaner

Der er i år en enkelt opgave på arbejdsprogrammet under indsatsområde 3, *Kan de professionelle køkkener være vejen til mere sund og mindre klimabelastende mad til danskerne?*

Opgaven *Kan de professionelle køkkener være vejen til mere sund og mindre klimabelastende mad til danskerne?* er leveret i marts 2025. Rapporten indeholder en litteraturgennemgang, interviews med madprofessionelle og en spørgeskemaundersøgelse om gæsternes opfattelse af anvendte tiltag i 4 danske kantiner samt 'spill-overeffekten' fra kantinerne på gæsternes madvaner i hjemmet i 7 danske kantiner. Efter aftale med FVST blev projektet forlænget fra januar til marts 2025 for at AU-FOOD kunne indsamle flere data omkring spill-overeffekten. Projektet blev således underbygget af et større datagrundlag og blev mere omfattende.

3.5 Status på udmøntning af de strategiske sigtelinjer

Nedenfor gives en kort status på de strategiske sigtelinjer under de tre indsatsområder. Der er i alt ni sigtelinjer fordelt på de tre indsatsområder. Sigtelinjerne er opridset herunder sammen med en redegørelse for status for hver enkelt sigtelinje.

Indsatsområde 1: Råvarer og fødevarekvalitet

Der er tre sigtelinjer inden for indsatsområde 1. Det er et mål for indsatsen inden for 3-5 år, at der er:

- opbygget vidensgrundlag inden for madspild og alternative anvendelsesmuligheder primært med fokus på minimering af madspild gennem hele fødevarekæden samt udnyttelse af sidestrømme
- opbygget vidensgrundlag om bæredygtig fødevareproduktion med fokus på produktion og kvalitet
- opbygget vidensgrundlag om alternative bæredygtige proteinkilder
- opbygning af vidensgrundlag om målemetoder/opgørelsesprincipper for miljø- og klimaaspekter af fødevarer.

Status på forskningsindsats i relation til ovenstående sigtelinjer:

FOODs femårsplan fra 2021 og som er tilpasset EU's fra jord til bord strategi og den grønne omstilling i Danmark, er stadig gældende for 2024. I femårs planen er der fire strategiske forskningsområder, hvor samtlige forskningsaktiviteter og kapaciteter ved FOOD er inkorporeret. De fire temaer er: 1) Planter, Fødevarer & Miljøet, 2) Klimavenlige Fødevarer, 3) 'Circularity' & Madspild, 4) Fødevarer, Sundhed & Velvære. Samtlige forskningsområder har signifikant fokus på kvalitet af råvarer, fødevarer og ingredienser fra et bæredygtigheds- eller sundhedsperspektiv og understøtter derfor indsatsområde 1. Inden for madspild har der i 2024 ved FOOD fortsat været mange forskningsaktiviteter inden for minimering af madspild samt udnyttelse af sidestrømme til forskellige formål. Inden for minimering af madspild har der især været fokus på at øge holdbarheden af kål ved anvendelse af forskellige teknologiske løsninger, hvorved madspild fra produktion og post harvest opbevaring af kål kan minimeres. Endvidere har der være en del forskningsaktiviteter inden for anvendelse af sidestrømme fra madspild og restprodukter til udvikling af nye ingredienser, mere bæredygtige emballeringstyper og bionedbrydeligt pakkemateriale, fremstilling af fødevarer ingredienser fra grøn bioraffinering og udvinding af ingredienser fra sidestrømme. Der har været arbejdet med udvinding af pektin, andre plantecellevægskomponenter og flavonoider fra plantebaserede restprodukter til forskellige formål

Som følge af den grønne omstilling har der i 2024 inden for produktion og kvalitet af bæredygtige fødevarer været høj forskningsaktivitet ved FOOD indenfor forskning i grønne eller blå alternative proteinkilder. Inden for alternative proteinkilder forskes der i anvendelse af sidestrømme fra stivelsesproduktion fra kartofler til fremstilling af 'grønne' kartoffelproteiner, fremstilling af funktionelle proteiner fra bioraffinering af lucerne, hestebønner, hvidkløver og søsalat til både fødevarer og fiskefoder, fremstilling af funktionelle plante-baserede albumin, samt marine betaine lipider som nye liposomer. Inden for plantebaserede fødevarer har der været stor fokus på fremstilling, fødevarekvaliteten og forbrugeropfattelse af plantebaserede imitationer af animalske fødevarer, som f.eks. plantebaserede imitationer af kød, ost, mælkeprodukter og æggeerstatere. Desuden forskes der inden for bæredygtige proteiner i nye forarbejdningsteknologier til fremstilling af bæredygtige proteiner. Kvalitet af forskellige sammensatte fødevarer har været forsøgt forbedret ved at bruge naturlige farvestoffer fra plantebaserede restprodukter. Inden for klimavenlige fødevarer har der yderligere været stor fokus på kvaliteten og fremstilling af klimavenlige 'in-vitro kultiveret' kød og mælkeprodukter, som er baseret på animalske celler.

I AGRO arbejdes der med opbygningen af vidensgrundlag om målemetoder og opgørelsesprincipper for miljø- og klimaaspekter af fødevarer. Dette gøres blandt andet gennem forskning i og videreudvikling af Life Cycle Assessment (LCA) metoden. Hidtil har der været stort fokus på klimaeffekter, men der pågår arbejde i AGRO med at udvide og inddrage flere miljøpåvirkningskategorier, og derved bidrage til at udvikle opgørelsesmetoderne, hvor disse endnu er mangelfuldt implementeret. Dette vil gøre det muligt at inddrage eksempelvis effekten af kulstofomsætningen i jorden eller træbiomasse, samt effekter på biodiversiteten og på økotoksicitet af en fødevarer eller et produkt.

I MAPP arbejder en stor del af forskerne med emner og projekter relateret til den grønne omstilling som er i linje med sigtelinjerne. Her kan nævnes, opfattelse af og accept af alternative proteiner inklusive insekter, cellular agriculture eller bælgfrugter, plantebaseret adfærd og spisemønstre, adfærd, normer og praksisser blandt både forbrugere og sektoraktører. Dette fører til mindre madspild, innovation af fødevarer ud fra sidestrømme og forbrugerreaktion på 'upcy-

cled food' produkter, markedsudvikling og business modeller for grønne produkter og tendenser samt bæredygtig transition af fødevaresektoren, cirkulær tænkning blandt forbrugere og businessmodeller, etc.

I henhold til ovenstående, forventes den store aktivitet inden for dette område at resultere i, at målene for sigtelinjerne nås indenfor 3-5 år.

Indsatsområde 2: Forbrugeradfærd og -præferencer for fødevarer

Der er tre sigtelinjer inden for indsatsområde 2. Det er et mål for indsatsen inden for 3-5 år, at der er:

- opbygget vidensgrundlag med fokus på, hvilke egenskaber og kvaliteter i fødevarer forbrugerne efterspørger, hvordan de træffer beslutninger om at købe hvilke produkter, og hvordan de bruger de købte produkter i deres madlavning
- opbygget vidensgrundlag om motivation og barrierer for forbrugernes indtag af sunde fødevarer
- opbygget vidensgrundlag om forbrugernes perception, accept af, og adfærd i forhold til sunde og bæredygtige fødevarer.

Status på forskningsindsats i relation til ovenstående sigtelinjer:

Forskningsområderne 2, 3 og 4 i FOODs nye strategi (se ovenfor) har fokus på forbrugernes opfattelse og perception, samt forbrugeraccept, -præferencer og -adfærd mht. fødevarer, mad og ingredienser, og understøtter derfor indsatsområde 2. Inden for forbrug af og motivation eller barrierer for anvendelse af bæredygtige fødevarer har der i 2024 været og vil fortsat være en del aktiviteter ved MAPP og FOOD i 2025. Disse forskningsmæssige aktiviteter omfatter danske og andre europæiske forbrugeres kendskab til og forbrug af bæredygtige fødevarer, inklusiv veganske produkter som plante-baseret osteimitationer og plantebaserede proteinholdige fødevarer samt deres motivation eller barrierer for at øge deres forbrug af disse produkter. Samtidig har der været fokus på europæiske forbrugeres holdninger til mere bæredygtige emballager og mærkning heraf. Desuden har FOOD forskningsaktiviteter om forbrugerperception og -accept af sunde fødevarer som følge af ændring af deres sammensætning og brug af alternative ingredienser. Således har der været forsket i hvordan reduktion i enten sukker- og/eller fedtindhold samt erstatning af sukker med kalorielette sødemidler påvirker de sensoriske egenskaber og forbrugerpræferencer, samt hvilken betydning forbrugernes kulturelle baggrund og kostvaner har for præferencer for fødevarerne. De undersøgte fødevarer omfatter søde drikkevarer som iskaffe, iste og kakaomælk, ost og yoghurt. Samtidig har der været aktiviteter som har undersøgt forbrugernes nydelse og velvære ift. forskellige typer af fødevarer. Desuden har MAPP Centret, i 2022, tilvejebragt ny viden om forbrugernes motivation for at nedsætte forbruget af usunde snacks, søde sager og sukkersødede drikke. Desuden er der også i MAPP gennemført undersøgelser af, hvordan forbrugerne forstår og omsætter de nye klimakostråd i deres hverdag. Dette bygger videre på MAPP's arbejde med ernæringsanprisninger på sunde og usunde fødevarer i 2021.

MAPP arbejder løbende med projekter om forbrugerholdninger og strategier med fokus på sundhed og bæredygtighed, herunder reduktion af madspild. En vigtig del af arbejdet med forbrugerforskning er at forstå psykologiske effekter, forskelle i forbrugergrupper, og hvordan tiltag som overvejes af aktører henimod mere sunde og bæredygtige fødevarer valg kan finjusteres for at være målrettet og effektivt. Som eksempler kan nævnes at MAPP mellem 2021-2024 har koordineret en bevilling fra Innovationsfonden på 8,6 mio. kr. med henblik på at be-

svare spørgsmålet om, hvordan Danmark gennem grøn fødevarerinnovation kan mindske graden af madspild og omstille sig til en større grad af planterig kost. (slutrapporten kan findes her: https://mgmt.au.dk/fileadmin/MGMT/Subsites/Projekter/PlantPro/PlantPro_Report_2024.pdf), Fra 2025-2028 koordinerer MAPP et projekt på 9.8 mio. kr. finansieret af Novo Nordisk Fonden. Projektet beskæftiger sig med modellering af fremtidige forbrugeradfærdsændringer på større skala og effekten af forskellige tiltag på markedet for at accelerere omstilling til valg af mere sunde og bæredygtige fødevarer i den danske befolkning. Projektet er baseret på teorier om bæredygtig transition og sociale tippepunkter.

Andre relevante emner og projekter handler fx om kendskab til, forståelse af, og brug af klimamærkning og andre mærkninger, kvalitetsopfattelse af sunde og -bæredygtige fødevarer, information og misinformation om fødevarer og hvordan det påvirker forbrugere, brug af 'storytelling', opfattelse af bæredygtig emballage, etc. Mht. metoder, er MAPP i gang med at udvide metodiske kompetencer i brug af virtual reality, gennem VR supermarket lab, og brug af store dataset omkring forbrugeradfærd og indkøbspræferencer, i form af data samlet gennem Apps og panel data.

I henhold til ovenstående forventes den store aktivitet inden for dette område at resultere i, at målene for sigtelinjerne nås indenfor 3-5 år.

Indsatsområde 3: Mad- og måltidsvaner

Der er to sigtelinjer inden for indsatsområde 3. Det er et mål for indsatsen inden for 3-5 år, at der er:

- opbygget vidensgrundlag om muligheden for at fremme sunde og bæredygtige mad- og måltidsvaner, samt sammenhæng med oplevet sundhed og trivsel inden for forskellige målgrupper
- opbygget vidensgrundlag om nye bæredygtige plantebaserede fødevarer og deres rolle og bidrag til en sund kost.

Status på forskningsindsats i relation til ovenstående sigtelinje:

I FOOD's nye femårsplan har forskningsområde 4, Fødevarer, Sundhed og Velvære, signifikant fokus på rollen af både de psykologiske og fysiske aspekter af fødevarer, mad og ingredienser fra et sundheds- og velværeperspektiv, og understøtter indsatsområde 3. Inden for sunde og bæredygtige mad- og måltidsvaner har der ved FOOD været forsket i fremstilling og kvalitet af sunde fødevarer ved reduktion af hhv. sukker- og fedtindholdet i forskellige typer af fødevarer, inklusiv søde drikke. Ved at ændre sammensætningen af sådanne fødevarer og øge indtaget af disse vil det fremme sundere mad- og måltidsvaner for flere forskellige målgrupper i den danske befolkning. Endvidere har der været forskningsaktiviteter omkring sundhed hos det ældre segment i forhold til deres viden, kendskab og betydning af indtaget af protein for deres trivsel, velvære og livskvalitet. På børneområdet har der fokus på at involvere børnene i at lave sundere og mere bæredygtigt mad i hjemmene. Desuden har der været en del aktiviteter på betydningen af modermælk og casein fra mælk på spædbørns sundhed og trivsel, inklusiv deres tarmfunktion, sammenhæng mellem sunde måltidsvaner og mæthed, betydningen af plantebaserede måltider for sundhed, mæthed og velvære.

Som tidligere beskrevet, arbejder en stor del af MAPPs forskere med emner og projekter relateret til forbrugere, sundhed og bæredygtighed, inklusiv projekter som handler om vaner, praksisser, normer og adfærd. Det er både i indkøbssituationer og i hjemmet. Fx er der i en del projekter, fokus på familier og børn, og deres brug af sociale medier mht. forståelse af sundhed og bæredygtighed, samt hvordan familier træffer beslutning om reduktion af kødspisning i

fælles måltider. Der er flere afsluttede, igangværende og nystartede projekter om plantebase-rede spisevaner, opfattelse af plantebaserede alternativer, og udvikling af normer, praksisser og adfærd med hensyn til at integrerer flere plantebaserede produkter i hverdagen.

I henhold til ovenstående forventes aktiviteten inden for dette område at resultere i, at målet for disse sigtelinjer nås indenfor 3-5 år.

4. Øvrige aktiviteter

4.1 Synergi, internationale samarbejde og inddragelse af eksterne parter

Knyttet til den forskningsbaserede myndighedsbetjening gennemfører AU en række andre aktiviteter, som bidrager til rådgivning og formidling af resultater og viden. I den forbindelse er der fokus på at udnytte synergieffekter på tværs af ydelsesaftalerne og at inddrage tværfagligheden i løsningen af specifikke opgaver. Der samarbejdes med andre universiteter med det formål at udnytte komplementære kompetencer, og i tillæg hertil er der et betydeligt samarbejde med eksterne samarbejdspartnere.

Udfordringerne på fødevareområdet er ofte tværdisciplinære og meget komplekse. Det betyder, at der er behov for at involvere forskellige typer af ekspertise i rådgivnings- og forskningsopgaverne. Det gælder for eksempel i forhold til fødevareproduktionens bæredygtighed, hvor udfordringerne omfatter behov for at reducere madspild og øge anvendelsen af restprodukter og sidestrømme samt at finde nye bæredygtige proteinkilder og udvikle nye forarbejdnings- og emballageløsninger. Samtidig skal forskningen bidrage til forbrugernes mulighed for at spise både sundt og klimavenligt.

Det er primært forskere fra FOOD, MAPP Centret, ECOS, AGRO og DPU, som løser opgaverne inden for Ydelsesaftalen Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd.

4.1.1 Synergi ml. indsatsområder og tværfaglighed

I en del tilfælde samarbejdes der også med eksterne samarbejdspartnere om myndighedsbetjeningsopgaver.

For 2024 opgaverne var det med:

- Danmarks Tekniske Universitet (DTU), som har samarbejdet med FOOD omkring "Helhedssyn på light drikke". DTU har også samarbejdet med ECOS vedr. "Sanitary survey", hvor DTU leverer den mikrobiologiske del til klassificering af produktionsområder for muslinger.
- Analysebureauerne Norstat Danmark A/S og Rambøll har leveret deltagere til de fleste af opgaverne under indsatsområde 2: Forbrugeradfærd og præferencer for fødevarer samt til en opgave under indsatsområde 3: Mad- og måltidsvaner.

DCA har siden 2021 og er fortsat AU-sekretariat for samarbejdet med Food and BioCluster Denmark, der leder projektet Innovationskraft med støtte fra Forsknings- og Uddannelsesstyrelsen (2021-2024). Under projektet medfinansieres på AU en række aktiviteter, der involverer virksomheder og repræsentanter fra erhvervslivet.

4.1.2 Internationale samarbejder

AU har et omfattende forskningssamarbejde med internationale universiteter, virksomheder og øvrige organisationer. Forskere fra FOOD deltager i internationale fødevarenetværk som European Sensory Network (ESN), som er et internationalt sensorik- og forbrugernetværk mellem europæiske virksomheder og universiteter, EU teknologiplatformen Food for Life, såvel som en række EU/internationale projekter.

AU er strategisk partner i EIT Food konsortiet, som består af over 134 partnerne fra 13 europæiske lande, heriblandt førende internationale fødevarevirksomheder, forskningscentre og universiteter. EIT Food er i 2023 blevet et mere åbent konsortium og er nu positioneret som verdens største fødevareinnovationsfælleskab. EIT Foods har prioriteret tre missioner der har til formål at adressere en række af de helt store globale udfordringer i relation til fødevarer, herunder madspild, globale helbredsproblemer som underernæring og fedme, knaphed på ressourcer, alternative proteiner, reduktion af brugbar landbrugsjord pga. klimaforandringer samt miljøproblemer. De tre missioner er 1) Healthier lives through food, 2) A net zero food system og 3) Managing risk for a fair and resilient food system. Dertil opereres der indenfor tre tværgående temaer: A) Regenerativt landbrug, B) Mærkning, emballering og gennemsigtighed og C) Proteindiversificering. EIT Food fungerer som en stærk brobygger for AU i forhold til andre initiativer på europæisk, nationalt og regionalt niveau med henblik på at forstærke indflydelsen/virkningen af AU's forskning og innovation AU's deltagelse i EIT Food placerer Danmark i en dynamisk position inden for dette netværk af organisationer, og inddrager AU's FOOD økosystem i et globalt agri-food iværksætter system. AU leder en del igangværende projekter støttet af EIT Food, Udover projekterne, er der nogle værdifulde europæisk baserede netværksaktiviteter, såsom en række tænketanke hvor AU er godt placeret i tænketanken "Protein Diversification" og 'Healthy Ageing Think & Do Tank'.

Inden for feltet "science-based policy advice in agriculture, food, climate and environment" er der, i samarbejde med interesserede universiteter og forskningsinstitutioner, bl.a. INRAE, Wageningen, LUKE og CREA, udbudt et internationalt kursus "Advanced Training Course on Science-Based Advice in the fields of agriculture and environment", bl.a. med fokus på udfordringer og best-practices samt en international tilgang til forskningsbaseret myndighedsbetjening. Netværket vedligeholdes ved et årligt 2-dages møde med workshops

DCA går aktivt ind i flere Horizon Europe projekter

DCA er fortsat aktive i flere Horizon Europe projekter og partnerskaber på vegne af institutterne under Tech. Særligt kan det nævnes, at DCA koordinerer EJP Soil, PrepSoil og NATI00NS.

Indenfor fødevareområdet er DCA aktiv i projektet FoodPathS, en række af Coordination and Supporting Activities, som skal forberede partnerskabet for Sustainable Food Systems (P-SFS). Projektet og det senere partnerskab skal støtte og finansiere forskning og innovation i bæredygtige fødevaresystemer. Desuden indgår DCA også som partner i FutureFoodS. DCA er yderligere blevet en del af Core Group i P-SFS, der bidrog til projektansøgning indsendt i marts, som er accepteret og under forhandling og skal lede en arbejdsplan, der skal udvikle den trans-europæiske myndighedsbetjening (science to policy advice) inden for fødevaresystemer.

FOOD, MAPP og ICROFS er også en aktiv del af de nye partnerskaber.

4.1.3 Inddragelse og samarbejde med eksterne parter

De fleste forskningsaktiviteter på fødevareområdet udføres i samarbejde med industri- og/eller andre forskningspartnere, og der er stort fokus på formidling, udvikling, demonstration og implementering af forskningsresultater til fordel for industri og samfund.

I samarbejdet med fødevarevirksomhederne er der stigende fokus på grøn omstilling i fødevareproduktionen. Reduktion i udledningen af klimagasser, bæredygtig fødevareproduktion, bedre udnyttelse af ressourcer, sidestrømme og madspild samt øget biodiversitet er nogle af de parametre, som der er fokus på. Yderligere er der fokus på at reducere forbruget af animalske fødevarer og øge indtaget af plante-baserede fødevarer, heriblandt nye og alternative proteinkilder,

der har et mindre klimaaftryk og samtidig lever op til forbrugernes accept for forskellige plante-baserede fødevarer. Et andet initiativ i den grønne omstilling er udvikling og implementering af bæredygtig emballage. Særligt hvis denne emballage samtidig kan afhjælpe madspild. Det er, hvad forskere fra FOOD håber at opnå ved at omdanne forskellige typer af madspild, der påvirker miljøet mest negativt, til emballage. Målsætningen med projektet, som kører i 2022, er at skabe prototyper, der kan fungere som højtydende og fuldt nedbrydeligt emballeringsmateriale, samt at få en forståelse af strukturen og de fysisk-kemiske egenskaber af disse.

Det er dog ikke kun vigtigt at gøre vores emballage grønnere. Forbrugerne i de europæiske lande skal blive bedre til at sortere og bortskaffe fødevareemballage på en mere bæredygtig måde. I projektet InformPack, der er finansieret af EIT Food, samarbejder forskere fra AU med en række internationale partnere om at gøre det nemmere for Europæiske forbrugere at affaldssortere ved at udvikle en række videnbaserede kampagner.

Forskere fra FOOD og MAPP er således involverede i en lang række af nationale og internationale samarbejder, der ser på mere bæredygtig indpakning, der spænder meget vidt, fra bæredygtige materialer til fokus på at mindske madspild. Særligt er de ledere af CIRCULABILITY, en COST action under EU, hvor der forskes i fremtidens emballageløsninger.

FOOD og CiFOOD er sammen med Aarhus By, Agro Food Park og Region Midtjylland udnævnt som såkaldt Food CityLab under det EU-finansierede FoodCLIC 'Integrated urban FOOD policies – developing sustainability Co-benefits, spatial Linkages, social Inclusion and sectoral Connections to transform food systems in city-regions'. Formålet er at ruste fødevarer-systemer til fremtiden ved at styrke forbindelsen til lokalsamfundene. CityLab vil bl.a. holde workshops med deltagelse af forbrugerrepræsentanter, NGO'er og industriaktører. Fokus vil være at etablere en forståelse for forbindelsen mellem fødevarer og velvære, og hvordan fødevarer kan levere funktionalitet udover basal næring.

MAPP er internationalt velkendt og samarbejder gennem EIT og EU-projekter med mange europæiske partnere. På det nationale plan har MAPP mange samarbejdsprojekter med virksomheder og -organisationer. MAPP-forskere er aktive i organisering af den internationale konference 'International Food Marketing Symposium' og organiserer MAPP konferensen, som bringer forskning og aktører i fødevarer-systemer sammen for dialog. Sammen med CBIO og CIFOOD har MAPP organiseret 'Upcycled food conference' i 2024 som har bragt virksomheder og internationale forskere sammen for at diskutere sidestrømmeudnyttelse tværfakultært, inklusiv forbrugeradfærd og virksomhedsstrategier.

Der udnyttes synergier i snitfladerne mellem forskning, rådgivning og erhvervssamarbejde, og en stor del af forskningen udføres i samarbejde med vidensinstitutioner og virksomheder inden for fødevarer og landbrug.

4.2 Impact og rekruttering

De nuværende og fremtidige kompetencer inden for ydelsesaftalernes faglige områder er afhængige af meritering, rekruttering og uddannelsesaktiviteter. AU dækker med sine forskningsfaglige og teknisk-administrative kompetencer fuldt ud ydelsesområdet, og AU har sammen med den tidligere sektorforskningsinstitution Danmarks Jordbrugs Forskning, der blev indlemmet i AU i 2007, varetaget myndighedsbetjeningen på området i mere end 25 år.

AU råder inden for ydelsesaftalens område over en række internationalt anerkendte forskere med ansættelse inden for stillingsområdet fra ph.d.-studerende til tenure-track og professor. AU anser det for vigtigt, at den forskningsbaserede rådgivning bygger direkte på forskningen, og at der sikres kontinuitet i rådgivningssvar på specifikke fagområder. Derfor varetages den overve-

jende del af rådgivningen af fastansatte og aktive forskere. Forskerne, der varetager myndighedsbetjeningen, varetager i høj grad også undervisning og inddrager resultater fra forskningen bag rådgivningen i uddannelsesaktiviteter på BSc-, MSc- og ph.d.- niveau og sikrer også herved, at værdifuld viden bliver givet videre.

Som følge af den langvarige, årlige besparelse på rammeaftalens bevilling som følge af omprioriteringsbidraget, kombineret med reduktionen på 25 % af bevillingen i 2021, er området meget økonomisk udfordret, hvilket risikerer at få store negative konsekvenser for rekruttering og fastholdelse af forskere. Det bliver derfor i stigende grad vanskeligt at opretholde faciliteter og kompetencer på internationalt niveau på alle de indsatsområder og undertemaer, som fremgår af ydelsesaftalen. De herunder beskrevne tiltag skal derfor tages med forbehold for, at økonomiske udfordringer kan medføre ændringer af de gennemførte og fremtidige rekrutteringer af fastansatte, ligesom talentfulde yngre forskere bliver vanskeligere at fastholde.

Ved FOOD er der i årene 2021-2024 rekrutteret 3 professorer, 3 lektorer og 4 Tenure Track Assistant professors. Antallet af tenure track er i 2024 på 6. Derudover var der i 2022 ca. 42, i 2023 ca. 26 ph.d.-studerende, hvilket er faldet til 21 i 2024, 60 postdocs/videnskabelige assistenter, som er faldet til 50 i 2024 og 74 bachelor and master theses students tilknyttet instituttet inden for planteproduktion, fødevarekvalitet og forbrugeradfærd.

Ved MAPP er der i perioden 2021-2024 rekrutteret 2 lektorer/seniorforskere, og 9 adjunkt/post-docs. Desuden er der pt. 10 ph.d.-studerende og 9 videnskabelige assistenter tilknyttet MAPP Centret. På MAPP Centeret er der ca. 40 forskere, heraf 14 seniorforskere, der bruger hovedparten af deres forskningstid på MAPP relaterede aktiviteter.

AU ligger godt placeret på vigtige internationale universitetsranglister, hvilket styrker mulighederne for den internationale konkurrence at tiltrække og engagere de bedste studerende og forskere. Specifikt på jordbrugs- og fødevareforskning i bred forstand ligger AU med DCA-området i den globale top på flere internationale ranglister. I 2024 udgav FOOD eksempelvis 188 peer-reviewed publikationer heraf 163 var peer review tidsskriftartikler, letters og reviews, hvoraf 58,2 % var i top10% tidsskrifter af CiteScore. Af disse publikationer har 62,3% internationale medforfattere, hvilket understreger AU's internationale og samarbejdende tilgang til dette område.

De faglige niveau ligger på FWCI =1,48, hvor verdensgennemsnittet = 1. I 2024 har der som det foregående år været været et stort fokus på innovation og entreprenørskab, både inden for undervisning og forskning, med det formål at sikre, at bachelor- og kandidatstuderende, ph.d.-studerende og unge forskere har kompetencer til at indgå i udviklingen af sektoren. AU har især haft fokus på unge entreprenører og på at støtte op omkring nye tilgange til og tænkning inden for industriel udvikling. Endvidere er der etableret en bachelor- og kandidatstuderende hub (i samarbejde med The Kitchen AU), og en ph.d.-studerende hub på Foulum, der dækker såvel fødevarer som jordbrug. Her kan studerende modtage mentorvejledning og netværke i forhold til udvikling af nye forretningsidéer.

MAPPs forskere er blandt de internationalt førende i feltet omkring forbrugere, markedsføring og fødevarer. Det er kun i Wageningen at der en forskningsgruppe af lignende størrelse og erfaring indenfor dette felt. Det kommer blandt andet til udtryk i at MAPPs forskere er på forskellige lister med de mest citerede forskere (fx Clarivate Highly Cited Researchers 2024 List).

I forlængelse af arbejdet med innovation, forskning og den grønne omstilling har FOOD etableret 37 ha med forsøgsarealer til forskning i frugt, bær og grøntsager ved Auning på Djursland. AU Auning blev åbnet officielt 8. august 2023. Nærmeste nabo til forsøgsarealet er Det Grønne Museum der bl.a. arbejder med landbrugets og madens og råvarernes kulturhistorie, hvilket

åbner for helt nye og spændende samarbejdsmuligheder til gavn for både fremtidens forbrugere og kommende museumsgæster.

I 2024 ledte FOOD en af EIT foods iværksætterhubs i EU kaldet SEEDBED. SEEDBED træner og støtter iværksættere, der anvender innovative agro- og fødevareteknologier over en periode på seks måneder for at hjælpe dem med bedre at forstå deres kunders behov og validere deres forretningsideer. Derudover er FOOD involveret i et EIT-uddannelsesprogram, - EIT Masters of Food System, hvor EIT-studerende deltager i et eller flere semestre i FOOD's masteruddannelse.

På Campus Viborg blev der i 2024 etableret tre nye bacheloruddannelser hvor FOOD især bidrager til bacheloruddannelsen Planter og Fødevarer, der gennemføres i samarbejde med AGRO. Endvidere er FOOD involveret i et EIT-uddannelsesprogram, hvor EIT-studerende deltager i et eller flere semestre i FOOD's masteruddannelse

Forskerne, der varetager myndighedsbetjeningen, varetager i høj grad også undervisning og inddrager resultater fra forskningen bag myndighedsbetjeningen i uddannelsesaktiviteter på BSc-, MSc- og ph.d.-niveau og sikrer også herved, at værdifuld viden bliver givet videre.

AU har i øvrigt gennem mange års erfaring med forskningsbaseret myndighedsbetjening udviklet en stærk organisatorisk og ledelsesmæssig kapacitet i form af højt kvalificeret videnskabeligt, teknisk og administrativt personale, relevant infrastruktur, gennemafprøvede, kvalitetssikrede procedurer for leverancer inden for overvågning, beredskab og rådgivning samt tilhørende formidling. AU har desuden etableret et velfungerende samspil med såvel myndigheder som omverdenen i øvrigt, og har herunder solid erfaring med erhvervssamarbejde og sektorudvikling. Inden for ydelsesområdet har AU en særdeles veludbygget forskningsinfrastruktur, som giver forskningsmiljøerne de bedste vilkår for at kunne forske og innovere.

AU-Tech besluttede i 2023, at alle medarbejdere (fx forskere, seniorforskere, seniorrådgivere, professorer, AC'ere, videnskabelige assistenter), der udarbejder eller skal udarbejde forskningsbaseret myndighedsrådgivning skal deltage i et obligatorisk kursus om forskningsbaseret myndighedsrådgivning. Nye medarbejdere eller medarbejdere, der ikke tidligere har arbejdet med myndighedsrådgivning, skal på kursus inden for 2 år efter ansættelse/start på myndighedsrådgivningen. Erfarne medarbejdere skal have været på kursus inden 1. juli 2027. Kurset blev afholdt første gang i 2019, og udbydes nu 4 gange årligt. Kurset afholdes både på dansk og engelsk. Formålet med kurset er at give forskere viden, færdigheder og kompetencer til at kunne levere uafhængig, forskningsbaseret myndighedsbetjening af høj kvalitet og konsistens.

En del af rådgivningen resulterer i publikationer og populærvidenskabelige artikler. I 2024 blev der på baggrund af myndighedsopgaver udgivet 13 DCA-rapporter, som alle er frit tilgængelige på DCA's hjemmeside. Disse rapporter blev i 2024 søgt frem og vist 100.004 gange.

DCA udsender løbende nyhedsbreve med tekster på både dansk og engelsk. Nyhedsbrevens indhold er i høj grad baseret på myndighedsrådgivning og kan frit tilgås på DCA's hjemmeside.

Derudover tilbyder DCA, ved emner der i særlig grad har offentlighedens interesse, at bidrage med viden fra forskning og myndighedsbetjening i forbindelse med fx webinarer, temamøder og kongresser.

Yderligere har DCA-institutterne været repræsenteret på et internationalt symposium for mælke genomic, EUROSENSE 2022: A Sense of Earth, Dairy Science and Technology, og der er udarbejdet en workshop omkring Tang som Fødevarer på Nordic Seaweed Conference.

Indenfor CiFOOD - Centre for Innovative Food, er der kommet flere nye tiltag for at styrke samarbejdet med nationale og internationale industripartnere. CiFOOD har faciliteret deltagelse af adskillige ph.d.- og postdoc-studerende for at få adgang til Lunds avancerede center for røntgen og neutroner og styrke kapaciteten ved at deltage i Masterclass. CiFOOD er aktivt tilpasset 4 Erasmus+ uddannelsesprogrammer og fremmer iværksætteruddannelsesprogrammer, herunder EIT Food-løsninger (bachelor- og master-entreprenørskab), EIT WE lead (kvindelige iværksætterledere inden for fødevarer) og EIT innovator-stipendium (postdoc-program).

FOOD var yderligere repræsenteret på Aarhus Food Festival, hvor flere forskningsprojekter blev præsenteret, og forskerne indgik i dialog med borgere omkring disse.

I 2024 har DCA også brugt ressourcer på at håndtere anmodninger om aktindsigt, især vedrørende emner, der har været aktuelle i samfundsdebatten.

5. Kvalitetssikring

AU er ansvarlig for den faglige kvalitetssikring af den forskningsbaserede myndighedsbetjening. Den forskning, der underbygger rådgivningen, er underlagt samme kvalitetssikring som universitetets øvrige forskning. I tillæg hertil fastlægger AU retningslinjer for kvalitetssikring af rådgivningsleverancer.

I dette afsnit opsummeres AU's arbejde med at udvikle og forbedre procedurer for kvalitetssikring af myndighedsbetjening. I tillæg hertil opsummeres AU's redegørelse for kvaliteten af bestillinger og leverancer i 2024.

Tech (ST) gennemførte i foråret 2019 en international forskningsevaluering, hvor der var søg af internationale paneler, der evaluerede kvaliteten af forskningen i hvert institut. Resultatet af denne evaluering blev opsummeret i Årsrapport 2019 for aftalen for Fødevarer og forbrugeradfærd. Der er netop blevet gennemført en ny forskningsevaluering i 2024. Resultatet af denne evaluering opsummeres herunder i relation til de institutter involveret i opgaver under ydelsesaftalen Fødevarer og forbrugeradfærd.

5.1 Beskrivelse af procedurer for kvalitetssikring samt evt. nye tiltag

I myndighedsrådgivningen lægger AU vægt på faglig kvalitet, rettidighed, forskningsfundering, effektivitet, transparens, kontinuitet og synlighed af resultaterne samt koordinering og dialog med rekvirenten under samtidig hensyntagen til, at AU's myndighedsrådgivning og de politiske beslutningsprocesser er klart adskilte ('armslængde-princippet').

En grundlæggende forudsætning for at kunne levere forskningsbaseret rådgivning af høj kvalitet er, at forskningsunderstøttelsen af rådgivningen er stærk. Heri indgår elementer som kontinuitet, rekruttering, meritering, publicering og understøttende finansiering af forskningen.

Kvalitetssikring af hele processen er et vigtigt element i myndighedsrådgivningen, og Tech (daværende ST) udarbejdede derfor en fælles og sammenhængende kvalitetssikringsprocedure for myndighedsrådgivningen ved ST, gældende fra april 2017. Proceduren har overordnet garanteret høj kvalitet af de leverede ydelser gennem sikring af kvaliteten i de enkelte trin i processen, som er konkretiseret og operationaliseret på alle trin i processen fra en opgave bestilles og beskrives, til opgaven leveres og dermed afsluttes.

I september 2019 blev ST's kvalitetssikringsprocedure afløst af et kvalitetsledelsessystem, der er udarbejdet i henhold til ISO 9001-standarden. Systemet blev implementeret i efteråret 2019 og certificeret efter ekstern audit i september 2020. Systemet har fastholdt certificeringen efter ekstern overvågningsaudit i september 2021, og september 2022, og det blev re-certificeret ved ekstern audit i september 2023. I september 2024 bekræftede en ekstern overvågningsaudit igen systemets implementering og funktion. Techs myndighedsrådgivning er således fortsat underlagt et kvalitetsledelsessystem certificeret efter ISO9001, hvis implementering årligt også eftervises ved interne audits.

Kvalitetsledelsessystemet støtter medarbejderne i Tech i at udføre deres opgaver i overensstemmelse med Techs kvalitetspolitik, og systemet understøtter sikringen af en høj kvalitet af

de leverede produkter. Kvalitetsledelsessystemet er et forbedringssystem, som er under løbende evaluering og forbedring. Der gennemføres evaluering og revision af systemet mindst én gang årligt, hvilket senest er sket i marts 2025 med planlagt implementering i maj 2025.

5.2 Kvalitet af bestillinger og leverancer

Opgaver leveret på aftalen bliver fagligt kvalitetssikrede, og siden april 2017 har kvalitetssikringen fulgt fastsatte retningslinjer, der gælder for hele Tech. Disse retningslinjer er fortsat i kvalitetsledelsessystemet fra september 2019.

Den forskning, myndighedsbetjeningen hviler på, er af høj kvalitet og dækker bredt ydelsesaftalens emneområder. Den internationale evaluering af forskningskvaliteten i de involverede institutter, som blev gennemført i foråret 2019, blev opsummeret i Årsrapport for 2019. Resultatet af forskningsevalueringen for 2024-2025 Der er som nævnt blevet gennemført en ny forskningsevaluering i 2024-25, af de institutter der hører under DCA's område, og opsummeringen for FOOD er følgende: "Institut for Fødevarer (FOOD) er et institut med markante styrkepositioner. Instituttet er klar til en ny fase i udviklingen hen mod internationalt lederskab indenfor fødevareforskning fortsat med en stærk anvendt samt øget grundforskningsandel. FOOD vil desuden bygge på en strategisk pipeline baseret på vore uddannelser der leder til innovation og impact. Der er flere forskningsområder med høj international bevågenhed dvs konkurrence, og det vil være en fordel hvis FOOD fokuserer på specifikke styrker, tager lederskab og supplerer med den nødvendig ekspertise hos samarbejdspartnere. FOOD er central i nye cross cutting missionsdrevne initiativer, der styrker og udbygger samarbejde og impact på tværs af TECH og AU. For at forbedre fastholdelse af tenure track adjunkter skal der fokuseres på økonomisk opbakning, karrierevejledning og tydeligere karriereveje".

MAPP er ikke blevet evalueret i år men Institut for Virksomhedsledelse, som er det institut MAPP hører under, er blevet evalueret i 2024. I denne evaluering blev MAPP centret fremhævet som et internationalt førende og forskningsstærkt centre under instituttet. For den seneste evaluering af MAPP henvises som nævnt til årsrapporten fra 2019. AU arbejder løbende med kvalitetssikring af rådgivningen i den forskningsbaserede myndighedsbetjening på tværs af ydelsesaftalerne i DCA og DCE, herunder altså også Ydelsesaftalen Fødevarer og forbrugeradfærd. Kvalitetsproceduren og det efterfølgende kvalitetsledelsessystem forudsætter, at bestillinger såvel som leveringer går igennem Vidensbanken eller tilsvarende formelt bestillingssystem og gennem DCA/DCE Centerenheden.

AU er tilfreds med kvaliteten af årets rådgivningsleverancer, ligesom ministeriets repræsentanter ved chefgruppemødet i maj måned 2024 gav udtryk for generel tilfredshed med samarbejdet på aftalen for Fødevarer og forbrugeradfærd. Der har været (kendte og accepterede) forsinkelser på enkelte af projekterne, og FVST kommenterede på, at der var behov for, at årsrapporten afspejlede de faktiske forhold i forhold til projekterne, hvilket er tilstræbt i denne årsrapport. FVST havde særligt en positiv tilbagemelding til AU i forhold til arbejdet med Klimamærket, som er en kompleks opgave. Det tilstræbes altid at lave den bedst mulige kvalitetssikring inden for opgavens rammer, og samlet set er arbejdet med kvalitetssikringen af opgaverne forløbet tilfredsstillende inden for de enkelte indsatsområder i aftalen for Fødevarer og forbrugeradfærd.

Der er til stadighed brug for en grundig forventningsafstemning mellem rekvirenten og AU af både fagligt indhold og tidsplaner for opgaverne, og at der skabes og sikres forståelse for, hvordan opgaverne vil blive grebet an. Desuden kan dialogen om relevante rådgivningsemner med fordel intensiveres, så FVST i endnu højere grad har mulighed for at udnytte de mange og brede kompetencer, som AU-FOOD besidder.

Aarhus universitet

Årsrapport – Fødevarekvalitet og forbrugeradfærd

Miljøministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

www.mim.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Slotsholmsgade 12
1216 København K

www.fvm.dk

Ministeriet for Grøn Trepert
Vester Voldgade 123
1552 København K

www.mgtp.dk